

รายละเอียดของรายวิชา(Course Specification)

รหัสวิชา IDP2102 รายวิชา การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อสินค้าอุปโภคบริโภค

สาขาวิชา การออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

คณะ/วิทยาลัย คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ภาคการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2568

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

รหัสวิชา	IDP2102
ชื่อรายวิชาภาษาไทย	การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อสินค้าอุปโภคบริโภค
ชื่อรายวิชาภาษาอังกฤษ	Packaging Design for Consumer Product

2. จำนวนหน่วยกิต

3 (2-2-5)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

- 3.1 หลักสูตร : หลักสูตรการออกแบบบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์
- 3.2 ประเภทของรายวิชา หมวดวิชาเฉพาะด้าน วิชาบังคับ

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

- 4.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อาจารย์ชุตติมา งามพิพัฒน์
- 4.2 อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ชุตติมา งามพิพัฒน์

5. สถานที่ติดต่อ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

6. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

- 6.1 ภาคการศึกษาที่ ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 (001)
- 6.2 จำนวนผู้เรียนที่รับได้ ประมาณ 10 คน

7. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน(Pre-requisite) (ถ้ามี) -

8. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน(Co-requisites) (ถ้ามี) -

9. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ห้องเรียน: วันพุธ เวลา13:00-17:00 42/4244

10. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

ให้ผู้เรียนมี มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

ฝึกปฏิบัติการออกแบบวิธีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการแบบแผ่นคลี่โครงสร้างกล่อง การเขียนแบบอาร์ทเวิร์คบรรจุภัณฑ์ การทำต้นแบบบรรจุภัณฑ์ กระบวนการและการออกแบบทางความคิดสร้างสรรค์ แนวความคิดรวบยอดการออกแบบบรรจุภัณฑ์ การสร้างรูปทรง และกราฟิกบรรจุภัณฑ์

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

เข้าใจถึง วิวัฒนาการ บทบาทหน้าที่ ความสำคัญของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ หลักการเบื้องต้นของการออกแบบโครงสร้างและกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้าอุปโภคบริโภค ฝึกปฏิบัติการสร้างหุ่นจำลองบรรจุภัณฑ์ 2 มิติ และ 3 มิติ

Understanding of the evolution, role-play and importance of packaging design as well as, principles of structure, visuals and graphics on consumers goods and products packaging, practicing in 2D and 3D model making

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย (ชั่วโมง)	สอนเสริม (ชั่วโมง)	การฝึกปฏิบัติ/งาน ภาคสนาม/การฝึกงาน(ชั่วโมง)	การศึกษด้วยตนเอง (ชั่วโมง)
30 ชั่วโมง	ตามความต้องการของ นักศึกษาเฉพาะราย	ฝึกปฏิบัติ 30 ชั่วโมงต่อ ภาคการศึกษา	5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

3.1 ปรึกษาด้วยตนเองที่ห้องพักอาจารย์ผู้สอน คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

3.2 ปรึกษาผ่านโทรศัพท์ที่ทำงาน

3.3 ปรึกษาผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

3.4 ปรึกษาผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์(Facebook/Twitter/Line)

3.5 ปรึกษาผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Internet/Webboard)

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ จากหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

- ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม					ความรู้				ด้านทักษะทางปัญญา			ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี			
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	
IDP2102 การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อสินค้าอุปโภคบริโภค		●					●				●									●

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- (2) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมสามารถปฏิบัติตามระเบียบขององค์กรและสังคม

1.2 วิธีการสอน

ปลูกฝังให้นักศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่า คุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบโดยในการทำงานกลุ่ม สอดแทรกเรื่องคุณธรรมที่ค้ำึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนจริยธรรมในการสอนทุกรายวิชา รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น การยกย่องนักศึกษาที่ทำดี ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เสียสละ

1.3 วิธีการประเมินผล

(1) ประเมินจากการตรงเวลาของนักศึกษาในการเข้าชั้นเรียน การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และการแต่งกาย และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และข้อบังคับของผู้สอน

(2) ประเมินจากากความเอาใจใส่ และการร่วมกิจกรรมภายในชั้นเรียน

(3) ประเมินจากความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายรวมทั้งมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น การยกย่องนักศึกษาที่ทำดีในห้อง ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เสียสละเพื่อส่วนรวม

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องพัฒนา

- (2) มีความรู้ ความเข้าใจในองค์ความรู้ทางด้านอื่นที่สัมพันธ์ในองค์ความรู้ในรายวิชา โดยสามารถบูรณาการและนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

2.2 วิธีการสอน

ใช้การเรียนการสอนในหลากหลายรูปแบบ โดยเน้นหลักการทางทฤษฎี และประยุกต์ทางการปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง โดยทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ทั้งนี้ให้เป็นไปตามลักษณะของรายวิชาตลอดจนเนื้อหาสาระของรายวิชานั้นๆ มีการเรียนรู้โดยยกปัญหาเป็นหลัก (Problem Base Learning) การเรียนรู้โดยกรณีศึกษา (Case Study) การศึกษาคูณทางวิชาชีพ เพื่อประยุกต์ในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพที่ใช้งานได้จริง โดยการมอบหมายงานให้ทำเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม (Projected Base Learning)

2.3 วิธีการประเมินผล

ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปฏิบัติของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ คือ

- (1) การทดสอบย่อย
- (2) การสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน
- (3) การปฏิบัติงานรายบุคคลหรือรายกลุ่ม (Projected Base Learning)
- (4) การนำเสนอผลงาน

3. ด้านทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

- (2) สามารถสืบค้น ตีความ ประมวลข้อมูล และประเมินผล เพื่อใช้ในการระบุ วิเคราะห์และแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

3.2 วิธีการสอน

จัดการเรียนการสอนโดยใช้กลยุทธ์ในการสอนที่เน้นการให้ผู้เรียนฝึกฝนการแสวงหาความรู้ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ด้วยการทำงานออกแบบสร้างสรรค์ ในรายวิชาต่างๆ โดยการมอบหมายงานให้ทำเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม (Projected Base Learning)

3.3 วิธีการประเมินผล

ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการปฏิบัติงาน ด้วยการสังเกตจากกระบวนการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์จากผลงานการออกแบบสร้างสรรค์ในรายวิชาต่าง ๆ

5.ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

5.1 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีที่ต้องพัฒนา

- (3) สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคนิคการสื่อสารที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล การแปลความหมาย และการสื่อสารสารสนเทศที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติวิชาชีพอย่างเหมาะสม

5.2 วิธีการสอน

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชา ให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์สถานการณ์จำลอง ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข และสถานการณ์เสมือนจริง และนำเสนอการแก้ปัญหาที่เหมาะสม เรียนรู้เทคนิคการประยุกต์เทคโนโลยีในหลากหลายสถานการณ์

5.3 วิธีการประเมินผล

ประเมินจากเทคนิคการนำเสนอโดยใช้ทฤษฎี การเลือกใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยี หรือคณิตศาสตร์และสถิติที่เกี่ยวข้อง ประเมินจากความสามารถในการอธิบายถึงข้อจำกัด เหตุผลในการเลือกใช้เครื่องมือต่างๆ การประมวลผลความคิดเพื่อถ่ายทอดในการนำเสนอผลงานทางวิชาการ หรืองานออกแบบ

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1.แผนการสอน

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	รูปแบบการเรียนการสอน	โปรแกรม/วิธีจัดการเรียนการสอน	การจัดการเนื้อหา	การวัดผล
1-2	แนะนำรายวิชา แนะนำผู้สอน - ชี้แจงแนวทาง วิธีการเรียน การสอน การทำงาน การวัด ประเมินผล และเกณฑ์การ ประเมินผล บทที่ 1. หน้าที่และบทบาท บรรจุกฎเกณฑ์ - ความหมายบรรจุกฎเกณฑ์ - หน้าที่บรรจุกฎเกณฑ์ - บทบาทบรรจุกฎเกณฑ์ ในการตลาด	On site	อาคาร 42 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม	บรรยายเนื้อหา ppt ผู้สอนยกตัวอย่างจาก การใช้การจัดการเรียน การสอนแบบ Active Learning	- ลงชื่อเข้า-ออก ชั้นเรียน
3	บทที่ 2 การพัฒนาการการ ออกแบบบรรจุกฎเกณฑ์ - ความหมายการ พัฒนาการการออกแบบ บรรจุกฎเกณฑ์ - ลักษณะงานในการ พัฒนาการการออกแบบ บรรจุกฎเกณฑ์ - ลักษณะงานในการ พัฒนาการการออกแบบ บรรจุกฎเกณฑ์ - พัฒนาการทาง โครงสร้าง - พัฒนาการทาง กราฟิก	On site	อาคาร 42 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม	บรรยายเนื้อหา ppt	- ลงชื่อเข้า-ออก ชั้นเรียน

	- วัตถุประสงค์การ พัฒนาการการออกแบบ บรรจุภัณฑ์				
4	บทที่ 3 ขั้นตอนในการ พัฒนาการการออกแบบ บรรจุภัณฑ์ - ข้อมูล - การออกแบบและ ข้อกำหนด - การคัดเลือก จัดทำ และประเมินต้นแบบ - การเลือกโครงสร้าง ต้นแบบบรรจุภัณฑ์	On site	อาคาร 42 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม	Active Learning สร้างทำกิจกรรมการ ออกแบบเลือกแบบ โครงสร้างบรรจุภัณฑ์ จากผลิตภัณฑ์รอบตัว	- ลงชื่อเข้า-ออก ชั้นเรียน อภิปรายกลุ่ม การมีส่วนร่วมใน กิจกรรมกลุ่ม
5	บทที่ 4 ขั้นตอนในการ พัฒนาการการออกแบบ กราฟิกบรรจุภัณฑ์ - ข้อมูล - การออกแบบและ ข้อกำหนดต้นแบบ กราฟิก - การคัดเลือก จัดทำและ ประเมินต้นแบบ กราฟิก - การใช้ข้อกำหนดใน กราฟิกของบรรจุภัณฑ์	On site	อาคาร 42 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม		- ลงชื่อเข้า-ออก ชั้นเรียน แบบฝึกหัดท้าย บทเรียน
6-7	บทที่ 5 กรณีศึกษาการ พัฒนาการการออกแบบ บรรจุภัณฑ์สินค้าอุปโภค และบริโภค - กรณีศึกษาบรรจุภัณฑ์ ใหม่ - กรณีศึกษานบรรจุ ภัณฑ์เพื่อลดต้นทุน	On site	อาคาร 42 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม		- ลงชื่อเข้า-ออก ชั้นเรียน อภิปรายกลุ่ม การ มีส่วนร่วมใน กิจกรรมกลุ่ม - ฝึกปฏิบัติการ

	- กรณีศึกษานวัตกรรม บรรจุภัณฑ์				
8	ส่งผลงาน กลางภาค - การออกแบบ ขั้นตอน และการพัฒนาการการ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ ด้าน โครงสร้างและกราฟิกจาก กรณีศึกษา	On site	อาคาร 42 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม	นำเสนอแบบร่าง ผลงานหน้าชั้นเรียน	- ลงชื่อเข้า-ออก ชั้นเรียน
9-10	บทที่ 6 แนวโน้มบรรจุ ภัณฑ์สินค้าอุปโภคและ บริโภคเพื่อการขายปลีก - แนวโน้มตลาดของการ ออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า อุปโภคและบริโภค - แนวโน้มการสร้าง ความสะดวกในการใช้งาน - แนวโน้มการสร้าง ความสวยงาม - แนวโน้มการเป็นหน้าที่ เสริม - แนวโน้มการออกแบบ อย่างยั่งยืน - แนวโน้มการลดขยะ บรรจุภัณฑ์	On site	อาคาร 42 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม	Active Learning กิจกรรม อภิปรายผลงาน กรณีตัวอย่าง	- ลงชื่อเข้า-ออก ชั้นเรียน การฝึกปฏิบัติ
11- 13	บทที่ 7 การเลือกใช้บรรจุ ภัณฑ์สินค้าอุปโภคและ บริโภค 1.หลักการเลือกใช้ประเภท บรรจุภัณฑ์สำหรับดูแล ร่างกายและช่องปาก - บรรจุภัณฑ์สบู่ แป้งฟู่ ยาสีฟันและแปรงสีฟัน ผลิตภัณฑ์โรออน ฯลฯ	On site	อาคาร 42 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม	นำเสนอแบบร่าง ผลงานหน้าชั้นเรียน Online	- ลงชื่อเข้า-ออก ชั้นเรียน - ฝึกปฏิบัติการ - แบบฝึกหัดท้าย บทเรียน

	2.หลักการเลือกใช้ประเภทบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ดูแลเสื้อผ้า - บรรจุภัณฑ์ผงซักฟอก น้ำยาปรับผ้านุ่ม ฯลฯ				
14-16	บทที่ 8 นำเสนอแบบร่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าอุปโภคและบริโภค	On site	อาคาร 42 คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม	บรรยายเนื้อหา ppt มอบหมายงาน	- ลงชื่อเข้า-ออก ชั้นเรียน
17	ส่งผลงาน ปลายภาค	On site	อาคาร 42 คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม	นำเสนอแบบร่าง ผลงานหน้าชั้นเรียน	- ลงชื่อเข้า-ออก ชั้นเรียน

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
1(2)	มีจิตสำนึก, การร่วมกิจกรรมภายในชั้นเรียน	ทุกสัปดาห์	10 %
1(2) 2(2) 3(2) 5(3)	การทดสอบย่อย , แบบฝึกหัดท้ายบทเรียน	5, 9-13	10 %
1(2,2(2)	การสอบกลางภาค (Midterm Project)	8	20 %
1(2) 2(2) 3(2)	การสอบปลายภาค (Final Project)	17	30 %
1(2) 2(2) 3(2) 5(3)	อภิปรายกลุ่ม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม	4, 6-7	10 %
2(2) 3(2) 5(3)	การฝึกปฏิบัติ	6-7,9-13	30 %

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

มยุรี ภาคลำเจียก (2564). บรรจุภัณฑ์ สินค้าอุปโภคบริโภค

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ปฏิญญาณ์ แสงอรุณ (2564). การออกแบบบรรจุภัณฑ์กระดาษ (Paper Packaging Design). เอกสารประกอบการสอน สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ –

เทคโนโลยีและแนวโน้มของการผลิตบรรจุภัณฑ์สินค้าอุปโภคบริโภค

<https://megatechthailand.com/packaging/fb-packaging-technology-and-trends/>

บรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม กับวิธีการออกแบบเพื่อส่งเสริมการขาย

<https://hongthaipackaging.com/blog/packaging-for-the-environment-to-promote/>

Brandon Forbes ผู้แปล จินตนา เวชสวัสดิ์ สินค้าอุปโภคบริโภค สำนักพิมพ์: สุวีริยาสาส์น, บจก. World Book, Inc.

ISBN 9786167068169

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้

- แบบประเมินรายวิชา
- แบบประเมินผู้สอน

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา
- ประเมินผลจากการทำโครงการในรายวิชา

3. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ 2 จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมองและหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- ประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
- การทำโครงการวิจัยร่วมกับสินค้าพื้นบ้านและภูมิปัญญาไทย

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกเหนือจากแบบทดสอบการเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มชุมชนด้านออกแบบตราสัญลักษณ์และงานบรรจุภัณฑ์

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน ข้อ 1 และข้อ 2 และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอนและรายละเอียดวิชา ตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4
